

се оказва или безсилно, или пък не иска да се ползова съвластьта, която има. Нѣма ни поредица, ни обезпеченост, колкото за хората, толкова и за имуществата, Даже тамъ, гдѣ то минава желѣзнницата, боятъ се да не бѫдатъ изклани на двѣста стъжики отъ станциите. Задъ градските врати живота на човѣка вече е въ опасност. Търговците не се рѣшаватъ да пѫтуватъ другояче, освѣнъ придружени съ много жандари, и често, при всичко че иматъ стражи, или при нейното съдѣйствие, — взематъ ги въ плѣнъ, отнематъ имъ парите или ги убиватъ. Всѣкий денъ, нѣкой отъ раята бива закланъ отъ албанските или турските бееве, които изнасилватъ жените, горятъ селата или ги облагатъ съ голѣми откупи, и нѣма никакво срѣдство да се подбуди турската власть или кѣмъ защита, или кѣмъ наказание. И всичко това произлѣзва прѣдъ очите на освободените и треперящи отъ негодование бѣлгари“ (*On Bulgarian Affairs*, стр. 80). Артуръ Евансъ, който неотдавно е посѣтилъ Македония, рисува такава сѫщо печална и написана отъ натура картина на тая нещастна страна.

Маркизъ Hulley, като дава отчетъ за своите впечатлѣния въ време на пѫтешествието си по истокъ, говори: „Азъ си съставихъ високо мнѣніе за бѣлгарите. Възбуждението, което се е появило въ настоящата минута въ полза на съединяванието Бѣлгария и Румелия, е неустранимо, тѣй като властьта на сultана, отъ денъ на денъ, става все повече и повече прозрачна. Желанието на бѣлгарите да съединятъ въ едно господарство различните области на Европейска Турция, населени отъ тѣхното племе, разбира се ще се осѫществи, и азъ мисля, че бѣлгарите нѣма да се забавятъ да завзематъ място въ първите рѣдове (a leading position) между народите на источна Европа“. (*Fortnightly Review*, 1 дек., 1884).

Елизе Реклю тѣй сѫщо прѣдсказва добра бѫдащностъ на бѣлгарите:

„Въ смѣсенитѣ цариградски колегии, говори той, обикновенно бѣлгарите оказватъ най добри успѣхи. Това е важенъ признакъ за жизненостъ. Нека тѣ да продължаватъ тоя пѫтъ,